

3a. Rakel Haslund-Gjerrild: Vinterligger

Teksten er fra novellesamlingen Øer (2018). Rakel Haslund-Gjerrild (f. 1988) er dansk forfatter.

Herfra ser det hele ret godt ud, husene og grangerne og grusvejen der lidt efter hans hus flyder ud og deler sig som et floddelta af sandstier og marehalm. Han står med en hånd på vasketøjssnoren og trækker den sidste røg ud af cigaretten. Snoren skærer klitterne over i to, nederst står han i sivene, og over ham blinker mågerne.

5 Han har været på havnen for at få fat på snoren der gerne skal holde til den saltede vinds slid resten af hans tid her. Sortimentet i butikken var stort, beregnet til områdets fiskere, og han havde været i tvivl om hvilken type snor han burde købe, men ekspedienten var erfaren på området og havde anbefalet flagsnor af tvundet nylon med en høj brud- og slidstyrke. En gang spændt hårdt ud vil den gennem

10 årene kun give sig med 3 %. Han har købt snor til tre rækker. Det er skudt over målet, han kan egentlig godt nøjes med at tørre sit tøj hen over stolene. Det er mest når han skal vaske sengetøj at han har brug for mere end det spinkle tørrestativ, og selv da havde en enkelt række været nok. Men der skal være tre rækker, for det ser mere solidt ud, som noget der er blevet sat op for at holde, som en løsning der er

15 blevet tænkt over.

Han har brugt formiddagen på at slå pæle i jorden og hæfte snoren fast på tværbrættet, men han fik kun sat en enkelt række op inden solen skubbede sig ind under skylaget. Det gnistrede i nylonen og han fik lyst til en smøg og derpå kaffe. Da han normalt ikke gør meget ud af aftensmaden, tager han sig i stedet god tid

20 ved kaffepausen. Han stiller smørret frem først så det kan nå at løsnes en smule af køleskabskulden, derefter koger han espresso på komfuret og lægger pålæg på små tallerkner. Han dækker op på terrassen selvom det er begyndt at blive koldt. I dag sætter han også en plade på. Sådan som lyden smyger sig ud af den åbne terrassedør virker det som om trompetisten står ved vinduet og gennem

25 mundstykket ler lidt forsonligt til pålandsvinden. Det er egentlig deres sommerhus, men han har boet her fast i snart fem år. Huset er gammelt nok til at kræve regelmæssig pleje, men da det netop er i sommerhusstørrelse er der ingen af vedligeholdelsesopgaverne der kræver mere end hvad han kan magte. I forhold til tingene herude er han selv det element der forandrer sig hurtigst. Han har endnu

30 ikke fået gjort noget ved stolen, der gennem årene er faldet i egen svaghed og nu lader det ene ben skride ud. Den ligner knæet, det venstre, der altid har stået svagere end hans højre, det gode knæ, der formentlig holder til han dør. Han er spændt på at se hvad der først giver efter, stolen eller knæet. Men indtil da sidder man lidt skævt ved havebordet. I stuen løfter pickup'en¹ sig mens pladen fortsætter

35 sin snurren rundt, summende næsten lydløst. Han rejser sig ikke. I starten lod han den spille næsten uafbrudt. Særligt om aftenen. Men efterhånden som dagene har spundet sig sammen til fine, ensartede reb, behøver han ikke længere distraktionen. Kun små fnug, fragmenter uden sammenhæng, flyder gennem værelserne; når han drikker sin kaffe stryger han en gang imellem dugen glat med

¹ *pickup*: lille indretning på pladespillere, som indeholder en nål til afspilning af grammofonplader.

40 en flad og fast hånd, udmærket klar over at han kopierer sin kone, der aldrig selv havde været sig bevægelsen bevidst. Nu lever den sit eget liv her i sommerhuset.

Telefonen i køkkenet ringer. Mens han rejser sig fra havestolen ser han at solen nu hænger lidt under tørresnoren. Den ligner en havelampe og sidder som en varm plet i nakken da han løfter røret for at lægge en finger på afbryderen. Klikket
45 vibrerer lidt i vinduesruden. Det venstre knæ må aflastes af det højre knæ for at kunne bære vægten. Han står ved vinduet og bemærker så lidt fraværende at det er begyndt at skalle. Og jo, kittet har løsnet sig. De har ikke malet vinduerne i mange år. Det er sådan et uhyre mas, for det er de originale vinduer med dannebrogssprosser² og skørt, pustet glas. Selv da de var to havde det taget dem en
50 halv sommerferie at sætte vinduerne i stand. Han sætter sig ned ved bordet igen for at tømme kaffekoppen. Han børster krummerne af dugen og glatter den med en flad, fast hånd mod stoffets folder. Så går han ud for at slå de sidste to rækker op inden solen forsvinder bag klitterne.

² *dannebrogssprosser*: type af vinduesramme inddelt i fire felter.

3b. Steen Steensen Blicher: Sig nærmer tiden

Teksten er det første digt i digtsamlingen Trækfuglene (1838), hvor det optræder under titlen Præludium. Her er digtet gengivet efter Højskolesangbogen.

Steen Steensen Blicher (1782-1848) er dansk præst, forfatter og digter.

1. Sig nærmer tiden, da jeg må væk,
jeg hører vinterens stemme;
thi også jeg er kun her på træk
og haver andensteds hjemme.

2. Jeg vidste længe, jeg skal herfra;
det hjertet ikke betynger¹,
og derfor lige glad nu og da
på gennemrejsen jeg synger.

3. Jeg skulle sjunget lidt mer måske -
måske vel også lidt bedre;
men mørke dage jeg måtte se,
og storme rev mine fjedre².

4. Jeg ville gerne i Guds natur
med frihed spændt mine vinger,
men sidder fast i mit snævre bur,
det alle vegne mig tvinger.

5. Jeg ville gerne fra højen sky
udsendt de glattere sange;
men blive må jeg for kost og ly
en stakkels gældbunden³ fange.

6. Tit ligevel til en smule trøst
jeg ud af fængselet titter
og sender stundom⁴ min vemodsrøst⁵
med længsel gennem mit gitter.

7. Lyt og, o vandrers, til denne sang,
lidt af din vej du hidtræde!
Gud véd, måske det er sidste gang,
du hører livsfangen kvæde⁶.

8. Mig bæres for, som ret snart i kvæld⁷
at gitterværket vil briste;
thi kvidre vil jeg et ømt farvel;
måske det bliver det sidste.

¹ *betynger*: belaste af problemer, bekymringer eller sorger.

² *fjedre*: fjer.

³ *gældbunden*: at være begrænset i frihed, fordi man skylder nogen noget.

⁴ *stundom*: nu og da.

⁵ *vemodsrøst*: stemme fyldt med sorg eller længsel.

⁶ *kvæde*: synge eller digte en sang eller et vers.

⁷ *kvæld*: aften.